
Vězni studují i teologii

LIDOVÉ NOVINY

Vzdělání je „místenkou“ na cestu vzhůru – k osobnímu a společenskému vzestupu. I čeští vězni mají šanci zlepšit si při výkonu trestu své znalosti. A to jako učni, jako účastníci kurzů, anebo dokonce jako bakalářští studenti Univerzity Karlovy. PRAHA/PARDUBICE Nejednen film přináší příběhy, kterak se vězněný hrdina učí na zkoušky, píše testy, někdy si udělá i práva, aby se pak společensky vyšíhl a zbohatl... V Česku to je jinak: maximem je získání bakalářského diplomu v oboru teologických nauk.

V českých ústavech je vězněno 22 614 osob, ať již obviněných, či odsouzených. Řada z nich nechce promarnit léta „za katrem“, takže se učí. A to v trojím typu studia: v učebních oborech, kurzech nebo dálkově na vysoké škole.

Podle údajů Vězeňské služby ČR studovalo v uplynulém školním roce na strojaře, elektrotechniky či šicí specialisty 422 osob, přičemž 168 z nich získalo po dvou letech studia osvědčení.

„Absolventi obdrží výuční list, ze kterého není patrné, že byl získán v rámci výkonu trestu. Získávají tak plnohodnotné vzdělání jako v civilním životě,“ sdělila LN Petra Kučerová z vězeňské služby. Vězni si mohou zvyšovat kvalifikaci i jinak – výběrovými kurzy, a to v rozličné délce od 12 do 36 týdnů. V minulém roce tak učinilo 388 lidí, 221 z nich dostalo doklad o absolutoriu – někdy jde o akreditovaný rekvalifikační kurz. Trestanci si tímto způsobem mohou zlepšit angličtinu, němčinu, věnovat se výpočetní technice nebo se učit knihařině, ale i malovat a vařit.

Rozmlouvání s Bohem

Na samé špici je vysokoškolské studium. Jestliže se v Norsku i takový masový vrah jako Anders Breivik (nově přejmenovaný na Fjotolf Hansen) může vzdělávat v politologii, v Česku je jedinou šancí teologie. Od roku 2009 ji nabízí bakalářský program na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (KTF UK).

„Studium probíhá v kombinované formě (neprezenčně) a jeho cílem je pomoci navrátit lidi z výkonu trestu zpět k životu, který vedli před uvalením vazby. Podle našich informací absolvoval toto studium zatím jeden vězeň,“ řekl LN Petr Podzimek z rektorátu nejstarší české univerzity. Skoro jistě jde o jedinou fakultu v celé ČR. „Zajistit studium vězňů je velmi náročné, a to především z logistického hlediska... Nicméně někteří profesori berou své studenty do věznic v rámci výuky,“ dodává Podzimek. Má na mysli třeba aktivitu Aleše Jalušky, kaplana z Valdic, jenž brával za mříže studenty husitské teologické fakulty v rámci předmětu Pastorační práce s delikventy a jejich rodinami.

Na samotné výuce pro vězně spolupracuje KTF UK s věznicí v Praze-Ruzyni, kam byl nedávno přemístěn i další adept z pardubického vězení. V žádném jiném zařízení totiž „bakaláře“ studovat nejde. Za osm let se do projektu zapojilo 51 odsouzených lidí.

„Aktuálně studuje 18 odsouzených. Jeden během výkonu trestu studium zdárně dokončil, dva mají složené všechny tři státní zkoušky a mají před obhajobou bakalářské práce,“ říká Kučerová. Šest dalších odsouzených pokračuje ve svém studiu i po propuštění z výkonu trestu. Od roku 2009 byly otevřeny studijní ročníky pětkrát. Další přibude letos.

A jak to probíhá? Zatím se lze hlásit pouze z mužských věznic. Kdo o obor teologické nauky projeví zájem, musí získat souhlas vězeňské služby a projít fakultním přijímacím řízením, které probíhá v Ruzyni. Když zájemce uspěje, přestěhuje se do pražské věznic na celou dobu studia. Může si pak určit, zda to dotáhne až ke státnicím, nebo studium ukončí dříve a získá certifikát o kurzu celoživotního vzdělávání.

Sociologové opakovaně dokazují, jak těžký je návrat do světa venku. „Studium je naprosto konkrétní a smysluplný příspěvek k adaptaci osob po výkonu trestu do společnosti,“ uvedl před pár lety na univerzitním webu Forum koordinátor Jaroslav Lorman.

Jak připomněl, studovat ve vězení je dosti náročné. Vyučující sice docházejí několikrát za semestr přímo do Ruzyně na konzultace, vězni jsou však z velké části odkázáni na samostudium. Studijní zdroje mívají omezené (knihovny), přípravě se věnují na celách, jež sdílejí s dalšími chovanci, tudíž mnoho klidu a soukromí nemají. I samotné přijímačky se konají

za mřížemi; státnice je pak ale nutné vykonat vně kárníc – přímo na fakultě. Za studium si vězni platí (kolem 10 tisíc korun ročně). Studují lidé odsouzení jak za majetkovou, tak násilnou činnost.

„Je mezi nimi řada těch, jimž životní situace, do které se dostali, umožnila rozpomenout se na svou víru. Pár jich ve vězení prožilo náboženskou konverzi. A jiní chtějí studovat prostě proto, že mají tu možnost,“ řekl Lorman. Kdyby se prý zapojily další fakulty, studovali by i jiné obory.

Uční, účastníci kurzů, ale i vysokoškoláci

* V českých věznicích je nyní 22 614 osob (obviněných i odsouzených).

* Během školního roku 2016/2017 navštěvovalo ve věznicích 422 žáků řadu učebních oborů (práce ve stravování, strojařství, obrábění kovů, šití prádla, dřevařská výroba i elektrotechnické a strojní práce).

* Výuční list získalo v těžké době po dvouletém studiu 168 učňů.

* Dalším typem vzdělávání pro vězněné občany jsou různé kurzy. Ve školním roce 2016/2017 se těchto 12- až 36týdenních výukových kurzů účastnilo 388 žáků (anglický a německý jazyk, čeština pro cizince, výpočetní technika, knihař, kuchař i trénování paměti). Bylo vydáno

221 dokladů o absolutoriu.

* Vazební věznice Praha-Ruzyně ve spolupráci s Katolickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy nabízí též bakalářské studium teologie. * Do projektu se dosud zapojilo 51 odsouzených, nyní studuje 18 lidí a jeden student jej úspěšně dokončil.

Zdroj: Lidové noviny

Autor: Martin Rychlík